

mladih skladateljev, najvidnejši je verjetno Žgur, toda zanje je že velik uspeh, če sploh pridejo v poštev za slovensko popevko, če se sploh uvrstijo v sklepni del. Morda kdo na tihem pomisli na nagrado, morda mu tudi dobri bog (beri: poslušalci in žirija) pošlje kakšno nagradico, ampak glavne vedno ostanejo v rokah velike četverice. Je pač tako.

Kakor je že rekel Smiljan Rozman, tudi v glasbi bi potrebovali referendum, toda s tem ne mislim »popevkarske« glasbe, ampak predvsem resno in pa jazz glasbo, saj verjetno vsi veste, v kakšnih težavah so bili letos organizatorji jazz festivala. O denarnih težavah Slovenske popevke 72 ni bilo nič slišati. Seveda, »komerciala« je pač komerciala.

In še moto mojega pisanja: ni vsa glasba, ki jo današnja mladina posluša, plehka!

Iztok Meglič

VSE JE V REDU, PREPEVAJMO!

Poletje resda ni primerno za razmišljanje, morda le za zelo izzvani razmislek. Izizvalno pa je poletje po maršičem, tudi po svoji vseobsegajoči, vsevključujoči »glasbenosti« — popevkarstvu. Festivali v vsakem kraju, ki da kaj nase, popevke vseh zvrsti od vseh strani. Seveda je vsiljivost tega blaga v poletju le bolj odkrita, prodira iz gospodinjskih in drugih ljubiteljskih okvirov v najširšo javnost, do ušes neprostovoljnih poslušalcev, ker se mu pač ni mogoče izmakniti. Naključni poslušalec je tako izzvan, vse drugo — namen, vsebina, sporočila, ki mu ga nudijo — pa ni naključje. Kot blago se pač popevka — potrošniška popevka — ravna po tako imenovanem trenutnem okusu na trgu, njen poglaviti napor je, da temu okusu (potem, ko ga je seveda naredila takega, kot je) sledi, da si pridobiva privržence —

potrošnike, ki za majhen denar tako dobijo neke, včasih sicer eksotične, vendar pa gospodinjske iluzije. Ta sporočila so korelat in v bolj ali manj slabo glasbo prevedena sporočila in rezimirane vsebine, po katere je sicer treba oditi v kiosk in jih kupiti (radio pa ima vsakdo, na cesti pa je zvočnik): to so vsebina »rosa und himmelblau« romanov, fotoromanov itd., kar pa zaveda vsebino današnje produkcije tako imenovane »narodne glasbe«, je mogoče reči, da prizadevno in uspešno ohranja in v naši zavesti utrjuje tradicionalne slovenske vrednote (pitje, pretepanje). Ker pa je vsebina (popevke) pač korelat socio-kulturnih značilnosti danega trenutka, so med novjšimi opevanimi vrednotami še avto, hišica, vrtiček, vikend, barčica in tako naprej, v skladu s stopnjo rasti standarda. In kolikor se ve, še nobena popevka ni propadla zaradi vsebine. V glavnem nastopata onadva — jaz in ti, onadva edina, ki nista masa, pa vendar vse tisto, kar je masa, skratka, to je »naš človek«; poslušalec čuti, da je pesem narejena zanj in po njegovi meri — ničesar ne zahteva, ne vznemirja, ne izziva, kvečjemu vzdržuje nekakšen mir. In zato še in še ansamblov in še in še takšnih sporočil — saj se ljudstvo zanese na svoje umetnike in verjame vanje in še dolgo bo tudi najbrž prepričano, da je že vse v redu, kar dajeta radio in TV ter prinašajo časniki — tam so ljudje, ki se na stvari spoznajo in izbirajo kvaliteto... Če pa je ni in bi, bogne daj, kdo »klical na odgovornost« (koga?), se pa že tako ve za razlago — ljudje to zahtevajo! (Med čim pa lahko izbirajo?)

Ko tako redno, lepo periodično zaženemo gonjo zoper kič in šund, se ponavadi globoko zamislimo nad ideološko problematičnostjo, moralno nevdržnostjo kriminalnk in kioskne literature, nad tujimi vplivi. Popevkarstvo »izpada iz analize«, saj prav zares ni tako zelo nevarno (ljudje morajo ven-

dar prepevati in se veseliti!), vendar pa je gotovo najbolj razširjeno in vsiljivo, najbolj sprejemljivo; opij za ljudstvo . . .

Neda Brglez

O TEM IN ONEM TO POLETJE

Stara in vsesplošna je resnica, da najdeš največ neposrednosti prav v obrobni pojavi, v priložnostnih zapisih, krajevni kroniki in podobnem. Drobne, včasih komaj nekajvrstične novice v časopisju, na katerih se ti oko naključno ustavi, včasih prav presenečajo z resnostjo ali pomembnostjo problema, ki se ga dotikajo ali te nanj tudi samo asociativno spomnijo. Nekateri taki zapisi so tudi pobuda za pričujočo, nekoliko heterogeno gloslo.

DENAR ZA SUTJESKO ZBIRAJO. V ljubljanskem Dnevniku z dne 8. julija beremo pod tem naslovom: »SPLIT — V splitski občini so že zbrali okoli 850 tisoč dinarjev, namenjenih za nadaljevanje snemanja filma SUTJESKA v režiji Stipeta Delića. Doslej zbrana vsota je samo polovica predvidene, zato se bo akcija za zbiranje denarja nadaljevala. Podjetja, ki še niso dala svojega prispevka, so opozorili, naj izpolnijo svoje dolžnosti.«

V tej kratki časopisni novici je v naravnost enciklopedijski zgoščenosti izražena vsa absurdnost, ki je botrovala tako zamisli samega filma kot preteklim, sedanjim in prihodnjim težavam, s katerimi se je ta naš novi superspektakel otepal doslej, se otepa zdaj in se bo otepal tudi v prihodnje. Kajti: skoraj smo že pozabili, kdaj so ta film začeli snemati — tako dolgo je namreč že od tega — hkrati pa je težko uganiti, kdaj bo film končan, saj je »doslej zbrana vsota samo polovica predvidene, zato se bo akcija za zbiranje denarja nadaljevala . . .« Še nam je v spominu, da je bil lani pri nas slo-

viti Burton, ki je v svojem navdušenju nad filmom, svojo vlogo, delovnimi navadami, deželo itd. širokosrčno izpraznil filmsko blagajno in se vrnil domov, ker si čisto preprosto ne more privoščiti — kljub svojemu krezovskemu bogastvu — počasno meditativnega ritma dela pri tem filmu. V slogi je pač moč: »Podjetja, ki še niso dala svojega prispevka, so opozorili, naj izpolnijo svoje dolžnosti.«

Če naj bo splitska občina podoba v malem, si lahko z naježenimi lasmi predstavljamo, kako pogolten zmaj je ta film, saj naj bi Split sam prispeval — če bodo podjetja »izpolnila svoje dolžnosti« — okroglo 150 starih milijonov. Kolikšen je delež drugih občin, kajti vsi vemo, da je ta film ocenjen za projekt splošno jugoslovanskega pomena, kar obvezuje — po samoupravnem dogovoru — vse republike, da participirajo za ta projekt ustrezni deleži sredstev.

Ob tem dejstvu se nam vsiljuje vrsta vprašanj, ki bi najbrž zaslužila odgovor, a ga gotovo ne bodo doživela. Najprej: zakaj se je snemanje tako zelo zavleklo? Zakaj je — kljub tej zavlačitvi — prišlo do prekinitve snemanja? Ali so bila prvotno predvidena sredstva premajhna (!!!), ali pa organizatorji filma niso uspeli pravočasno zbrati teh prvotno predvidenih sredstev?

Kakorkoli stvar obračamo, riba smrdi in ne samo pri glavi, ampak cela, od repa do glave, znotraj in zunaj. Predvidevamo lahko samo posledice: prekinitve snemanja pri takšnem filmu, pri katerem je angažiranih toliko ljudi, dobesedno armada sodelavcev, pomeni neizogibno podražitev filma, ki je že tako pravljico drag. Pa tudi v umetniškem smislu: tako nategovanje mora ubiti še tako trdno umetniško pobudo, ki je morda na začetku še bila, a je zdaj zagotovo ni več, na njeno mesto pa stopajo prepiri, medsebojni očitki, tožarjenja in podobno.